

BIAŁOSTOCKIE
STUDIA
PEDAGOGICZNO-
-MUZYCZNE

1

MIĘDZY
DZIEŁEM
a
INTERPRETACJĄ

POD
REDAKCJĄ

MAŁGORZATY
WASZAK

UNIWERSYTET
MUZYCZNY
FRYDERYKA
CHOPINA

BIAŁOSTOCKIE STUDIA PEDAGOGICZNO-MUZYCZNE

Redaktor: Stanisław Olędzki

Redakcja naukowa: Małgorzata Waszak

Redaktor prowadzący: Stanisław Czopowicz

Redakcja: Barbara Herman

Projekt okładki: Tomasz Gronau

Skład i przygotowanie do druku: Lidia Polakowska

© Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina

Warszawa 2010

ISBN 978-83-61489-08-5

Wydawnictwo Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina

ul. Okólnik 2, 00-368 Warszawa

tel. 22-827-72-41; fax 22-827-83-10

www.chopin.edu.pl

Druk i oprawa:

Centrum Poligrafii Sp. z o.o.

www.jakubiccy.com.pl

SPIS TREŚCI

SŁOWO WSTĘPNE.....	7
PIANIŚCI I PEDAGODZY	9
PROFESOR WITALIS RACZKIEWICZ WE WSPOMNIENIACH.....	11
Bożena Maciejowska-Banaszkiewicz.....	11
Jan Ekier.....	18
Roman Lasocki.....	20
Barbara Halska.....	20
Andrzej Zieliński	21
Jan Kadłubski.....	21
Olga Anikiej	23
Mariusz Ciołko	23
Leszek Kot	23
Teresa Przestrzelska.....	24
Krystyna Wachowska	25
Magdalena Wolanin.....	25
BOŻENA MACIEJOWSKA-BANASZKIEWICZ	
Spotkanie z Bronisławą Kawallą.....	27
WIKTOR KARPOWICZ-MIERŻANOW	
Muzyka powinna rozmawiać.....	35
WARSZTAT TWÓRCZY – WARSZTAT PEDAGOGICZNY	47
JERZY MARCHWIŃSKI	
Kameralistyka fortepianowa. Geneza i perspektywy	49
BENIAMIN PRZEŹDZIĘK	
Aparat wykonawczy i technika wydawania dźwięków na instrumentach dętych.....	59

ANNA KOZERA	
Dziecięca literatura fortepianowa Janiny Garści – analiza wybranych utworów	69
MARIA TWAROWSKA	
Wczesna edukacja muzyczna w realiach systemowych polskiego szkolnictwa muzycznego.....	107
JAROSŁAW MIRKIEWICZ	
Środowisko i motywacja jako determinanty rozwoju muzycznego	139
TWÓRCA – IDEA – DZIEŁO	175
ANNA URSZULA KUCHARSKA	
Fenomen <i>stylus phantasticus</i> w myśli i praktyce muzycznej baroku – przestrzeń krystalizacji form i rozwoju idiomu muzyki klawesynowej XVII wieku	177
LESZEK KOT	
Bachowskie reminiscencje w utworach Fryderyka Chopina	199
WOJCIECH DUNAJ	
Louis Spohr i Johann Simon Hermstedt – owocna przyjaźń kompozytora i wykonawcy	241
JAN GAŁECKI	
Jascha Horenstein – <i>Abschied</i>	247
JAN KADŁUBISKI	
Kilka uwag o muzyce w kościołach polskich.....	253
NOTY O AUTORACH	261
INDEKS OSÓB	267
OPIS PŁYT DVD	273
SUMMARY	275

SŁOWO WSTĘPNE

„Białostockie Studia Pedagogiczno-Muzyczne” stanowią kontynuację wydawanych w ostatnich latach „Zeszytów Naukowych” Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie – Filia w Białymstoku¹, zarówno w sensie formalnym, jak i programowym. Zajmujemy się problemami postrzeganymi jako ważne przez pracowników naukowych białostockiego Wydziału Instrumentalno-Pedagogicznego. Krąg poruszanych zagadnień obejmuje tematykę pedagogiczną – od ścisłej dydaktyki, przez refleksję metodyczną, po rozważania natury psychologicznej i estetycznej. Przy Wydziale od wielu lat działa tzw. szkoła ćwiczeń, będąca swoistym polem doświadczeń w zakresie pedagogiki muzycznej wieku dziecięcego, stąd też wśród obszarów badawczych znalazła się problematyka dotycząca nauczania najmłodszych.

Nierzadko publikujemy też teksty stanowiące rezultat refleksji nad warsztatem instrumentalnym i pedagogicznym wielkich artystów, zwłaszcza pianistów takich jak: Claudio Arrau, Emil Gilels, Henryk Neuhaus, Krystian Zimerman i in. Ujęte one zostały w cykl tematyczny „Pianiści i pedagodzy” tworzony pod patronatem Bożeny Maciejowskiej-Banaszkiewicz.

Wśród prezentowanych tekstów znajdują się również dotyczące tematów pozornie odległych od nurtu pedagogicznego, mogące jednak ubogacić Czytelnika zarówno w jego studiach, jak i pracy dydaktyczno-artystycznej. Mamy nadzieję, że nasza pozycja zainteresuje także ambitnych melomanów, pragnących poszerzyć wiedzę o przedmiocie swoich zainteresowań. Krąg zagadnień podejmowanych w publikacji znajduje swoje odzwierciedlenie w tytule niniejszej, nowej serii „Między dziełem a interpretacją”.

¹ Obecnie Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina, Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny w Białymstoku.

Do książki dołączono dwie płyty DVD, na których zarejestrowano lekcje prowadzone przez wybitnych polskich pianistów pedagogów – prof. Bronisławę Kawallę i prof. Witalisa Raczkiewicza². Okazją do spotkania z prof. Kawallą stało się Regionalne Seminarium Pianistyczne, w którego ramach poprowadziła zajęcia w Zespole Szkół Muzycznych im. I.J. Paderewskiego w Białymstoku 29 marca 2007 roku. Ich uczestnikami i słuchaczami byli uczniowie białostockich szkół muzycznych I i II stopnia. Nagranie lekcji udzielonych studentom klasy fortepianu białostockiej uczelni muzycznej przez zmarłego w 2007 roku prof. Raczkiewicza pochodzi z 2006 roku. Pod okiem wybitnych artystów młodzi adepci sztuki pianistycznej pracowali m.in. nad dziełami Bacha, Mozarta, Beethovena, Chopina, Schumanna, po kompozycje Debussy’ego, Ravela czy Lutosławskiego.

² Szczegółowe informacje na temat płyt zob. s. 273.